

Portefeuillehouder: J. Kleijnen
Datum collegevergadering: 24 maart 2026
Datum commissievergadering: 28 mei 2026
Datum raadsvergadering: 15 juni 2026

1. Onderwerp

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2026

2. Voorstel

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2026 vast te stellen.
2. Na vaststelling door de raad op 15 juni 2026 de verordening Maatschappelijke ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020, door uw college vastgesteld op 17 februari 2020 in te trekken.
3. De tariefstijging m.b.t. PGB te bekostigen uit de taakstelling sociaal domein.

3. Inleiding

Het college biedt de geactualiseerde Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2026 aan de gemeenteraad aan ter vaststelling. Deze verordening vormt de basis om maatwerk en passende ondersteuning te bieden aan inwoners van de gemeente Valkenburg aan de Geul die zelf of samen met hun omgeving onvoldoende zelfredzaam zijn of onvoldoende in staat zijn tot participatie. Zij kunnen een beroep doen op ondersteuning zodat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven wonen of gebruik kunnen maken van beschermd wonen of opvang. Met de voorgestelde wijzigingen is deze verordening weer bij de tijd. Deze nieuwe verordening zal per 1 juli 2026 inwerking treden. Aansluitend wordt een aparte publieksversie opgesteld waarin deze verordening wordt uitgelegd in begrijpelijke taal.

Periodiek dient de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul geactualiseerd te worden. Dit naar aanleiding van nieuwe jurisprudentie, gewijzigd beleid en uitvoering en andere ontwikkelingen. Conform artikel 2.1.3 van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 stelt de gemeenteraad in de verordening de regels vast die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Wmo.

De verordening bepaalt op welke wijze de gemeente uitvoering geeft aan de ondersteuning van inwoners bij zelfredzaamheid, participatie en het zo lang mogelijk zelfstandig wonen. Hierin dienen tenminste regels te zijn opgenomen over:

- het onderzoek en de beoordeling van ondersteuningsvragen;
- de toegang tot algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen;
- de voorwaarden voor de inzet van een persoonsgebonden budget;
- de bijdragen in de kosten;
- de kwaliteitseisen en de wijze van toezicht, handhaving en klachtenafhandeling.

De verordening beoogt daarmee een transparant, rechtmatig en uitvoerbaar kader te bieden waarmee het college besluiten kan nemen en inwoners duidelijkheid hebben over hun rechten en plichten binnen de Wmo. Met de voorgestelde Wmo-verordening geeft de gemeenteraad invulling aan deze wettelijke taak.

Vanwege het grote aantal wijzigingen wordt omwille van de overzichtelijkheid voorgesteld een nieuwe verordening vast te stellen en de huidige verordening in te trekken. De meest ingrijpende aanpassing in de verordening betreft het onderdeel persoonsgebonden budgetten (pgb's). Het gaat hier om de aanpassing van de pgb-tarieven voor dienstverlening (hulp bij het huishouden, begeleiding en beschermd thuis), de criteria om voor een pgb in aanmerking te komen, de beoordeling van pgb-vaardigheid van de aanvrager en de competenties van en vereisten aan de hulp (o.a. in het kader van de toegenomen aandacht voor zorgfraude). Daarnaast zijn er aanpassingen verwerkt op basis van jurisprudentie en gewijzigd gemeentelijk beleid (verhogen financiële ondergrens verhuisprimaat). De nieuwe concept verordening is als bijlage toegevoegd. Tevens is een was-woordt-tabel bijgevoegd waarin enkel de doorgevoerde wijzigingen zijn opgenomen, voorzien van een motivatie.

4. Beoogd effect / doel

Het doel van voorliggende nota is om de verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2026 vast te stellen. Het effect hiervan is dat per 1 juli 2026 uitvoering wordt gegeven aan deze nieuwe verordening.

5. Argumenten

1.1 De verordening maatschappelijke ondersteuning biedt rechtszekerheid, ziet toe op rechtsbescherming, handhaving en is bestand tegen gerechtelijke toetsing

- Inwoners en partners moeten weten waar ze aan toe zijn. Een juridische basis zorgt ervoor dat de regels **helder en voorspelbaar** zijn, waardoor er minder ruimte is voor interpretatieverschillen en willekeur. Het laat ook zien dat de gemeente transparant en zorgvuldig te werk gaat bij het opstellen van regels en wetten. De relevante uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) met betrekking tot de uitvoering van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 zijn opgenomen in deze concept verordening.
- Een correcte verordening beschermt de rechten en plichten van individuen en organisaties. Dit betekent dat **iedereen eerlijk en gelijk behandeld** wordt volgens de wet.
- Alleen juridisch correcte verordeningen kunnen effectief worden **gehandhaafd**. Als een verordening niet klopt, kunnen handhavingsmaatregelen ongeldig worden verklaard, wat kan leiden tot problemen bij de uitvoering van beleid. In de concept verordening is specifiek aandacht geweest om de regels omtrent toekenning pgb aan te scherpen.
- Een verordening moet bestand zijn tegen **juridische toetsing**. Dit betekent dat als iemand een besluit op grond van de verordening betwist voor de rechter, deze moet standhouden. Onjuiste artikelen of bepalingen kunnen door de rechter ongeldig worden verklaard. Ook hierbij is belangrijk te melden dat de relevante uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) met betrekking tot de uitvoering van de wet maatschappelijke ondersteuning 2015, zijn meegenomen in deze concept verordening.

1.2 De verordening maatschappelijke ondersteuning is zorgvuldig tot stand gekomen.

De verordening is tot stand gekomen met inbreng van vele inhoudelijk en juridisch experts op het vlak van de gemeentelijke Wmo-uitvoering. Het gezamenlijk eindproduct is vervolgens objectief en onafhankelijk getoetst door extern juridisch expertisebureau Schulink (Wolters-Kluwer). Dit toetsingsrapport is bijgevoegd. Tevens heeft regionale afstemming plaatsgevonden over voorliggend concept met de gemeente Maastricht aangezien daar de uitvoering plaatsvindt.

1.3 De pgb-tarieven voor dienstverlening zijn aan de hand van de jurisprudentie van de CRvB aangepast

Uit recente jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep volgt dat gemeenten de hoogte van het persoonsgebonden budget moeten herijken. Bij informele pgb's dient tenminste het minimumloon te worden betaald (inclusief diverse opslagen). Bij formele pgb's dient de van toepassing zijnde CAO te worden gebruikt als grondslag (inclusief diverse opslagen). Valkenburg aan de Geul kent momenteel een andere grondslag voor de berekening van pgb's, welk juridisch gebrek nu hersteld wordt. Dit leidt in Valkenburg aan de Geul tot lagere pgb-tarieven in de pgb's op het vlak van informele dienstverlening en hogere tarieven bij formele pgb's. Voorgesteld wordt om via een overgangsregeling in te regelen dat bestaande pgb-houders niet worden geconfronteerd met een lager tarief, maar hun huidige (hogere) tarief kunnen behouden, ook na herindicatie. De inhoudelijke onderbouwing van de pgb-tarieven per dienstverlening en uitvoeringsvorm (informeel of formeel) is toegelicht in bijlage 4 bij deze nota. De financiële vertaling hiervan wordt hieronder uitgewerkt in de financiële paragraaf.

1.4 Toepassing van het primaat van verhuizing wordt versoepeld

Indien de kosten van woningaanpassing hoger zijn dan €5.000,- en er geen contra-indicaties zijn voor verhuizing, wordt een Wmo-verhuisindicatie verstrekt. Daarmee kan men zich inschrijven bij Thuis in Limburg om met voorrang in aanmerking te komen voor geschikte woningen met een Wmo-label. Deze financiële grens bestaat sinds 2015 en is sindsdien niet geïndexeerd voor prijsstijgingen. Dit ondanks het feit dat de kosten van woningaanpassing sinds die tijd fors zijn gestegen. Met als gevolg dat een relatief kleine aanpassing in een woning al leidt tot het toepassen van dit primaat van verhuizing. Voorgesteld wordt in voorliggende verordening om deze grens waarboven het primaat wordt toegepast te verhogen naar €10.000,-. Hierdoor kunnen inwoners langer in hun eigen woning blijven wonen. En dit leidt tevens minder toeleidingen richting Thuis in Limburg en daardoor tot minder druk op de schaarse woningvoorraad aangepaste woningen. Om te voorkomen dat deze financiële grens opnieuw ontoereikend wordt in de komende jaren, wordt een indexbepaling opgenomen zodat het bedrag meebeweegt met de bouwkosten. De (financiële) gevolgen van deze aanpassing zijn niet groot. In 2025 heeft slechts één inwoner van de gemeente Valkenburg aan de Geul deze grens behaald.

1.5 Formele advisering is een verplicht en waardevol onderdeel.

Gemeenten zijn op basis van de Wmo 2015 verplicht om belanghebbenden, met name cliënten en hun vertegenwoordigers, te betrekken bij het beleid, waaronder ook de voorbereiding van de verordening. In Valkenburg aan de Geul is deze taak belegd bij de Onafhankelijke Adviesraad Valkenburg aan de Geul. Het college heeft deze adviesraad gevraagd om advies uit te brengen binnen de afgesproken termijn van 6 weken (van 12 december tot 23 januari). Dit advies en de reactie daarop van het college, wordt ter kennisgeving aangeboden aan de raad.

De concept verordening heeft ook ter inspraak gelegen voor onze inwoners bij het KCC in het gemeentehuis. Hierop is geen reactie/ inbreng gekomen.

2.1 dit is een logisch juridisch gevolg van het vaststellen van een nieuwe verordening

De verordening Maatschappelijke ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020 dient te worden ingetrokken.

3.1 Voor uitvoering van de voorgestelde wijzigingen zijn aanvullende financiële middelen nodig.

De herijking van de pgb-tarieven voor dienstverlening leiden tot structurele meerkosten. Deze meerkosten als gevolg van de tariefstijging wordt gedekt uit de taakstelling sociaal domein.

6. Kanttekeningen/Risico's

1.1 de in de verordening opgenomen wettelijke termijnen voor onderzoek, aanvraag en periodieke onderzoeken worden niet nageleefd.

Als gevolg van onderbezetting bij de Wmo-consulenten zijn doorlooptijden en de aantallen (periodieke) onderzoeken niet altijd gehaald. Voorliggende verordening bevat - net als de huidige verordening - wettelijke termijnen welke niet door een gemeente opgerekt kunnen worden.

Op dit moment wordt er door de gemeente Maastricht gewerkt aan een verbeteraanpak met als doel om per 1 juli 2026 *in control* te zijn op de wettelijke termijnen.

1.1 de geplande aanpassing van de Regeling Dienstverlening aan Huis in relatie tot het pgb roept verschillende onzekerheden en aandachtspunten op.

Het kabinet werkt momenteel aan aanpassing van de Regeling Dienstverlening aan Huis (RDAH). De wetswijziging was aangekondigd per 1 januari 2026, maar deze datum is niet gehaald (is wel vastgesteld in tweede kamer maar nog niet door de eerste kamer). Dit leidt tot onzekerheid over (het doorgaan van) deze aanpassing en de actie die van gemeenten verwacht wordt. Voor informele pgb-budgethouders gelden bij aanpassing van de RDAH namelijk dan de reguliere regels van het arbeidsrecht: verzekeringsplicht voor WW, Ziektewet, WIA, loondoorbetaling bij ziekte etc. Voor budgethouders betekent dit dat zij verantwoordelijk worden voor het afdragen van premies en doorbetalen bij ziekte. Kosten die voorheen buiten beschouwing vielen en waarvoor de gemeente zal moeten compenseren in het pgb-tarief. Dit gaat om een verhoging van ongeveer 20% van het informele pgb-tarief. Pas nadat dit wetsvoorstel aangenomen is, zal de budgethouder c.q. de gemeente geconfronteerd worden met deze hogere uitgaven. Hierop kan nu niet worden voorgesorteerd, anders dan de mogelijkheid dat er in de verordening op te nemen dat budgethouders gecompenseerd worden, mocht aanpassing van de RDAH toch plaatsvinden (zie pagina 31 van de verordening).

1.3 het actieplan Toezicht in de Wmo is nog niet gereed waardoor de verordening op dit onderdeel mogelijk onvolledig is.

De gemeente Valkenburg aan de Geul wil het toezicht binnen de Wmo versterken en duurzaam verankeren in beleid en uitvoering. Het is daarbij onze intentie om zo streng als mogelijk te acteren op oneigenlijk gebruik en zorgfraude. Voorliggende verordening biedt hiertoe reeds een uitgebreider instrumentarium specifiek op het vlak van pgb-dienstverlening. Tegelijkertijd wordt op dit moment een lokaal Actieplan Toezicht in de Wmo opgesteld, ter vaststelling door het college in het 1^e kwartaal van 2026. De impact van dit plan is daarom niet verwerkt in voorliggende verordening.

7. Financiën

Uit jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep volgt dat gemeenten de hoogte van het persoonsgebonden budget moeten herijken. Bij de onderliggende berekening is rekening gehouden met de huidige verhouding formeel - informeel op basis van de ongeveer 101 uitstaande pgb-zorgovereenkomsten voor Hulp bij het Huishouden (HH) en Begeleiding (BG). Dit leidt tot de volgende tariefstijging per categorie:

Stijging procentueel				
	% Zorgovereenkomsten PGB	Was (2026)	Wordt (2026)	Stijging %
HH formeel	64%	€ 20,47	€ 31,38	+53,3%
HH informeel	36%	€ 20,47	€ 20,47 ⁽¹⁾	0%
BG formeel	89%	€ 43,99	€ 46,97	+6,8%
BG informeel	11%	€ 20,47	€ 20,47 ⁽¹⁾	0%

1) rekening houdend met het overgangstarief van €20,47 in plaats van het nieuw berekende tarief van €18,20 voor nieuwe cliënten.

Bij HH is de voorgenomen tariefstijging van het formele PGB het grootst, terwijl bij BG het formele aandeel het hoogst is wat terug te zien is in de verwachte kosten. Ten aanzien van de meerjarige begroting is de dekking echter op beide posten onvoldoende. Dit wordt hieronder geïllustreerd.

		2026	2027	2028	2029
Prognose kosten PGB	BG	€ 196.751	€ 201.670	€ 206.712	€ 211.880
	HH	€ 173.099	€ 177.427	€ 181.863	€ 186.410
Gemeentelijke begroting	BG	€ 160.287	€ 164.295	€ 168.403	€ 172.614
	HH	€ 140.540	€ 144.054	€ 147.656	€ 151.348
Verschil	BG	€ 36.464	€ 37.375	€ 38.309	€ 39.266
	HH	€ 32.559	€ 33.373	€ 34.207	€ 35.062
Tekort totaal		€ 69.023	€ 70.748	€ 72.516	€ 74.328

De verschillen zoals hierboven geïllustreerd zullen gedekt worden uit de taakstelling sociaal domein

8. Uitvoering

Na besluitvorming door de raad zal de Verordening op elektronische wijze bekend worden gemaakt conform de gebruikelijke procedure bij algemeen verbindende voorschriften. De beoogde inwerkingtreding is 1 juli 2026.

9. Communicatie

Ten behoeve van communicatie richting inwoners zal - na besluitvorming - een separate publieksversie van de verordening worden opgesteld. Daarin leggen we in begrijpelijke taal uit wat in de originele verordening staat. Aan deze versie kunnen geen rechten worden ontleend. Bij het opstellen van deze publieksversie worden (ook) ervaringsdeskundigen betrokken.

10. Bijlagen

- B1 Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2026
- B2 Was-wordt-tabel aanpassingen Verordening Valkenburg aan de Geul 2026
- B3 Pgb onderbouwing 2026 (HbH, BG, PV)
- B4 Rapport Toetsing Verordening
- B5 Advies van Adviesraad Sociaal Domein Valkenburg ad Geul
- B6 Reactie college op advies Adviesraad Sociaal Domein Valkenburg ad Geul

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 24 maart 2026;

Gehoord de raadscommissie Sociaal Domein de dato 28 mei 2026.

B e s l u i t :

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Valkenburg aan de Geul 2026 vast te stellen.
2. Na vaststelling door de raad op 15 juni 2026 de verordening Maatschappelijke ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020, door uw college vastgesteld op 17 februari 2020 in te trekken.
3. De tariefstijging m.b.t. PGB te bekostigen uit de taakstelling sociaal domein.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 15 juni 2026.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter